

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIV (48)
Štev. (Nº) 56

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
23 de febrero - 23. februarja 1995

Poziv Državnemu zboru in pristojnim oblastem države Slovenije

Petdeset let po koncu komunistične revolucije podpisani Slovenci zahtevamo, da Državni zbor in pristojne oblasti države Slovenije izpolnijo svojo dolžnost.

V času, ko mineva:

- 50 let po vzpostavitvi komunistične totalitarne oblasti nad slovenskim narodom, usodo in premoženjem slovenskih ljudi;
- 50 let po koncu druge svetovne vojne, ki se je nadaljevala kot hladna vojna med demokracijo in komunizmom;
- 5 let po političnem preobratu in pričetku demokratičnih sprememb v Sloveniji;
- 4. leto veljavnosti ustave države Slovenije, ki pomeni prelom s preteklostjo; žal pa so iz le-te ostale številne nepopravljene krivice in premnoge žrtve brez povrnjene časti, to pa podaljšuje razdor in onemogoča spravo med Slovenci;

zahtevamo:

- da Državni zbor in pristojne oblasti države Slovenije izpolnijo dolžnost, ki jim jo nalagajo črka in duh slovenske ustave ter določila mednarodnega prava v skladu z Listino Združenih narodov, Deklaracijo Evropskega sveta in Helsinškimi listinami, tako da:
 - izrecno obsodijo komunistično partijo, ker je med vojno in okupacijo zlorabila slovensko željo po svobodi in narodnoosvobodilni boj v svoje revolucionarne namene;
 - obsodijo zločine, ki so jih izvajali nosilci revolucije nad slovenskim narodom pod pretvezo osvobodilnega boja, hoteč uničiti svoje idejne in politične nasprotnike;
 - priznajo, da je bil slovenski odpor proti komunizmu med drugo svetovno vojno samoobrambno in domoljubno dejanje;
 - razglasijo poboj domobrancev in vseh drugih nasprotnikov komunističnega totalitarizma za zločin proti človeštvu;
 - obžalujejo nasilje komunistične države in teptanje temeljnih človekovih pravic po končani vojni;
 - sprejmejo ukrepe, da bo neodvisna sodna oblast raziskala zločine med revolucijo in po njej;
 - sprejmejo zakone, ki bodo pretrgali povezavo s prejšnjo totalitarno ureditvijo in odpravili politične, gospodarske in druge privilegije nekdanjih oblastnikov in njihovih naslednikov;
 - razveljavijo obsodbe, ki so jih po vojni izrekla sodišča na podlagi revolucionarnih zakonov, omogočijo poravnavo moralne in materialne škode, ki je bila povzročena premnogim Slovincem med revolucijo in po njej, in zagotovijo enake socialne in druge pravice pod enakimi pogoji vsem žrtvam vojne in revolucije;
 - sprejmejo zakone, ki bodo v državi Sloveniji uveljavili pravno državo v skladu z ustavo, konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Svet Evrope) in Splošno deklaracijo o človekovih pravicah (Združeni narodi).

Podpisani pričakujemo, da bodo predstavniki države Slovenije zadostili pravici!

Na slovenski zemlji in v zdomstvu leta 1995.

Dip. inž. Jože Strgar Ljubljana	Rudolf Smersu Buenos Aires	nadškof dr. Franc Perko Beograd	Rudi Kolarič Cleveland	dr. Tine Velikonja Ljubljana	dr. Avguštin Kuk Toronto
dr. Mate Roesman Cleveland	akad. dr. Kajetan Gantar Ljubljana	dr. Janez Zorec Pariz	prof. Justin Stanovnik Ljubljana	Slavko Urbančič Buenos Aires	dr. Stanislav Frank Seaton, Avstralija
Bazilij Valentin OFM Kew, Avstralija	dr. Marko Kremžar Buenos Aires	akad. dr. Stane Gabrovec Ljubljana	prof. Tine Vivod Buenos Aires	Marija Vodišek Ljubljana	prof. Vinko Ošlak Celovec
dr. Peter Urbanc Toronto	prelat Ignacij Čretnik Pariz	dr. Jože Bernik Chicago	prelat dr. Janez Gril Ljubljana	Jože Škerbec Buenos Aires	dr. Ivan Likar Koper
akad. dr. Peter Gosar Ljubljana	Emil Cof Buenos Aires	pisatelj Jože Snoj Ljubljana	dr. Aleksander Zorn Pariz	Dušan Lajovic Mortlake, Avstralija	dipl. iur. Lidija Drobnič Ljubljana
prof. dr. Milan Komar Buenos Aires	dr. Peter Klopčič Toronto	Pavlina Dobovšek Buenos Aires	prelat Jože Mavsar Helena, Montana	Jože Kastelic Toronto	dr. Albin Medved ZDA
pisatelj Zorko Simčič Ljubljana	nadškof msgr. Alojzij Turk Novo mesto	dr. Peter Remec New York	prof. dr. Anton Stres Ljubljana	Janez Rihar Ljubljana	dr. Marjan Struna Pariz
Ivan Korošec Buenos Aires	Cvetko Falež Fadeler, Avstralija	msgr. dr. Janez Zdešar München	dr. Katarina Bogataj-Gradišnik Ljubljana		pisateljica Nada Matičič Ljubljana
prof. dr. Janez Juhant Ljubljana	dipl. inž. Jernej Dobovšek Buenos Aires	doc. dr. Ivan Štuhec Maribor			

Objavljeno v Sloveniji z reprezentančnimi podpisi iz vsega sveta.

Ob 50-letnici

Iz širšega pogovora z DR. TINETOM VELIKONJO,
predsednikom Nove slovenske zaveze,
povzemamo del, ki govori o letošnji spominski proslavi:

Pripravljate tudi slovesnosti ob 50. obletnici pobojev domobrancev in drugih žrtev komunizma.

Za slovesnosti ob 50. obletnici zmage revolucije in pobojev domobrancev je ustanovljen spominski odbor, ki ga kot prvi med enakimi vodi dr. Janez Gril, v njem pa sodelujemo tudi člani NSZ. V odboru je še nekaj duhovnikov, zastopniki Katoliškega središča za Slovence po svetu in društva Slovenija v svetu, saj pričakujemo prihod večjega števila izseljencev z vseh celin, največ pa iz Združenih držav Amerike in Argentine.

Odbor najprej namerava na državni zbor nasloviti poziv, naj se ob 50. obletnici vrhunca komunistične revolucije loti nekaterih opravil, če resnično želi prispevati k spravi. V tujini so poziv že objavili, mi tu v Sloveniji pa ga bomo ta teden s tridesetimi prvimi podpisniki. V naslednjih mesecih bomo skušali zbrati čim več podpisov, doma in v tujini, nato pa ga bomo izročili parlamentu.

Spomladi bo Teološka fakulteta v Ljubljani pripravila simpozij o državljanski vojni in pri tem zlasti o vlogi Cerkve in škofa dr. Gregorija Rožmana.

Osrednja slovesnost bo v Kočevskem rogu 25. junija. Žalno mašo bo daroval nadškof dr. Alojzij Šuštar, povabili pa smo tudi druge slovenske škofo, tudi zunaj Slovenije. Prizadevamo si, da bi bil kulturni program primeren zgodovinskemu trenutku. Po izkušnjah zadnjih let se zbere takrat okrog brezna pod Krenom brez posebnega oglašanja in vabljenja pet do deset tisoč ljudi. Verjetno je, da se bo naslednja leta to števila zmanjševalo. Za letos pa bi želeli, da nas pride toliko kot prvič leta 1990. Predvsem bi bilo pomembno, da bi organizirali avtobusne prevoze iz vseh večjih krajev. Upamo, da bo takrat že stala spominska kapelica, vsaj toliko, da bo dajala zavetišče s svojo streho.

Pogovarjal se je
Ivo Žajdela
„Slovenec“, 1. februarja 95

OB 50-LETNICI

Kaj spet hoče ta Cerkev?

Sodelovanje katoliške Cerkve v častnem državnem odboru

V torek, 17. januarja, je bila v slovenskem parlamentu v Ljubljani 2. seja častnega državnega odbora za obeležitev 50. obletnice konca 2. svetovne vojne in zmage nad fašizmom in nacizmom, ki je v slovenski javnosti zbudila veliko zanimanja in različne komentarje. Ker je bila v njih večkrat omenjena tudi katoliška Cerkev in ime spodaj podpisane, čutim dolžnost, da bralcem Družine in vsej slovenski javnosti posredujem tudi svoj pogled na omenjeno sejo ter opozorim na cerkvena stališča, ki jih zastopam v omenjenem odboru.

Jožef Školč, predsednik Državnega zbora RS, se je 8. novembra 1994 s posebnim pismom obrnil na ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Alojzija Šuštarja in ga obvestil o ustanovitvi častnega državnega odbora in njegovih nalogah ter predlagal, da imenuje tudi katoliška Cerkev v ta odbor svojega predstavnika. Nadškof dr. Šuštar je predsedniku Školču 11. novembra sporočil, da v častni državni odbor predlaga dr. Janeza Grila, glavnega urednika Družine in profesorja na Teološki fakulteti.

Prva seja omenjenega odbora je bila 15. decembra.

Cerkveni predlogi so bili dokončno oblikovani 13. januarja, predsedniku državnega zbora in častnega državnega zbora pa izročeni 16. januarja. Člani odbora so jih dobili na 2. seji 17. januarja.

V imenu katoliške Cerkve sem predlagal naslednje:

1. Prireditve naj opozorijo tudi na bratomorno vojno in revolucijo.

2. V častni državni odbor naj pridejo še dr. Tine Velikonja, predsednika Nove slovenske zaveze, dr. Jože Bernik, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, in prof. Tine Vivod, predsednik Zedinjene Slovenije iz Argentine.

3. V uradni program predlagam naslednje prireditve:

a. slovesno zahvalno mašo v ljubljanski stolnici v nedeljo, 14. maja;

b. na osrednji državni prireditvi naj v posebni točki spregovori tudi najvišji predstavnik katoliške Cerkve na Slovenskem;

c. slovesno žalno mašo za pobite domobrance in vse druge žrtve vojne na gobišču Pod Krenom v Kočevskem Rogu v nedeljo, 25. junija;

d. zgodovinski simpozij o dogodkih v l. 1945, ki ga 31. maja in 1. junija v Ljubljani

pripravljajo Teološka fakulteta, Zavod sv. Stanislava in Nova slovenska zaveza;

e. glasbeno stvaritev najvišje umetniške stopnje z delovnim naslovom Črna maša, ki bo v mesecu juniju v Cankarjevem domu.

4. Ob 50. obletnici naj se izdajo mrliški listi za vse zamolčane žrtve vojne.

Na seji smo poleg drugih obravnavali tudi predlog katoliške Cerkve. Zdi se, da nekateri člani niso razumeli ali niso hoteli razumeti, na kaj želimo opozoriti s svojimi predlogi: na vsem Slovincem dobro znano žalostno resnico, da na slovenskih tleh v letih 1941-1945 ni potekala samo osvobodilna vojna proti okupatorjem, temveč tudi bratomorna vojna in komunistična revolucija. Na isto resnico je opozoril tudi predsednik države Milan Kučan, ki je v posebnem pismu spodbudil častni državni odbor, naj v letošnjem letu postavi spomenik vsem žrtvam vojne, kar naj bo nov korak v smeri sprave v slovenskem narodu.

V tej luči je potrebno razumeti tudi predlog katoliške Cerkve, naj v častni državni zbor prideta tudi predstavnika v bratomorni vojni premagane strani — predstavnik Nove slovenske zaveze in Zedinjene Slovenije iz Argentine. Katoliška Cerkev v častnem državnem odboru lahko predstavlja le katoliško versko skupnost ne glede na to, na kateri strani so bili njeni člani pred 50 leti in ne glede na to, katerim političnim strankam pripadajo danes, ne more pa zastopati ene ali druge v bratomorno vojno vpletene strani. Ker ima partizanska borčevska organizacija v častnem odboru svojega predstavnika, je prav in pravično, da ga ima tudi nasprotna, domobranska stran.

Predlogi katoliške Cerkve želijo opozoriti še na nekaj: na resnico, da Slovenci različno gledamo na našo preteklost. Ta različnost nas ne sme ločevati, temveč nas mora povezovati, zlasti še zato, ker imamo tudi veliko skupnega, ne nazadnje skupno domovino, svojo mlado državo, težko pridobljeno neodvisnost in veliko skrb za skupno prihodnost, ki mora biti lepša in boljša tako od preteklosti kot od sedanjosti. K temu naj bi pripomogle, najprej na simbolni ravni, potem pa tudi dejansko, prireditve, ki jih ob 50. obletnici konca svetovne in domače morije predlaga katoliška Cerkev.

dr. Janez Gril - „Družina“

Državnemu zboru RS

Slovenski kateheti in katehistinje, zbrani na 25. katehetskem tednu, ki ima naslov „Mladostnik med družino, Cerkvijo in družbo“, smo kot državljani in člani Cerkve z razočaranjem sprejeli vest, da je bil iz postopka umaknjen Predlog zakona o popravni krivic.

Zato izjavljamo naslednje:

1. Pogoj sprave je zakonska poprava medvojnih in povojnih krivic.

2. Sprava je možna le, če je dosežena z dogovorom in soglasjem vseh prizadetih. Sama narava pravnega akta ne daje legitimne pravice parlamentarni večini, da izglasuje interpretacijo krivic in njihovo popravilo; prizadeti bi namreč s tem doživeli ponižanje tudi na zakonski ravni.

3. Praznovanje petdesetletnice konca druge svetovne vojne je smiselno le, če temelji na predhodni zakonski popravni storjenih krivic.

4. Praznovanje brez zakonske poprave krivic bi po našem mnenju razdvojenost v narodu samo še poglobilo in preneslo na

mlajšo generacijo, jo s tem oviralo pri doseganju večje materialne blaginje ter pri njenem duhovnem in kulturnem razvoju.

5. Glede na potek dogodkov predlagamo, da predstavnik Cerkve v odboru za pripravo praznovanj 50-letnice konca vojne premisli o smiselnosti svojega nadaljnega sodelovanja.

6. Želimo si, da slovenski škofje s svojim sodelovanjem na državnih proslavah ne bi še dodatno prizadeli žrtev storjenih krivic in s tem dali povod za dvoumno razlago svoje navzočnosti.

7. V nastalem položaju se bojimo, da bi papežev obisk dajal kritje tistim, ki očitno niso pripravljene na ustrezno zakonsko popravilo storjenih krivic.

8. S to izjavo izražamo svojo solidarnost z vsemi žrtvami, ki morajo prenašati zavlčevanje poprave storjenih krivic.

dr. Janez Ambrožič

tajnik Slovenskega katehetskega sveta in udeleženci

Mirenski Grad, 16. 2. 1995

26. januarja 1995

Državni odbor za poslavo 50-letnice osvoboditve

Ljubljana

Cenjeni,

Pospisani slovenski državljani izražam negativno kritiko bučni proslavi 50-letnice osvoboditve. Razlogi.

1. Bolj kot osvoboditev izpod jarma okupatorjev, ki smo jo mnogi tako strašno želeli vse od začetka okupacije leta 1941 poznamo kot leto genocida v Teharjah, Rogu, Škofji Loki, Št. Vidu. To leto nas spominja na začetek 50-letne tlake našega naroda komunistični diktaturi. To leto sovпада s 50-letnico begunstva in izgnanstva vsaj 35.000 naših rojakov. Bazično pravilo etike uči, da v primeru velike tragedije ne moreš istočasno proslavljati veselega dogodka.

2. Proslava bo proslavila in počastila mrtve in še žive akterje rdečega terorja, socialistične revolucije kot „osvoboditelje“. Sveta ideja NOB, lastna večini naroda, bo zopet zlorabljen. Pri poslavi bo motilo ponašanje in bahanje z levičarskim doprinosom NOB. V resnici skromni, skoraj neobstoječ doprinos h kaki pomembni oslabitvi vojaškega potenciala okupatorja. Po drugi strani ne bo padla niti besedica o takratni zmagi revolucije. Kot da je ni bilo...

3. Nameravani spomenik vsem žrtvam iz obdobja 1941/45 z oznako VSEM ŽRTVAM VOJNE ne bi pričal resnico. Večino rojakov ni padlo v naši največji tragediji po krivdi vojne ampak po krivdi rdečega terorja, državljanske vojne in revolucije. Spomenik tega ne sme zakrivati. Sprejemljivi napis bi moral pisati ŽRTVAM REVOLUCIJE, DRŽAVLJANSKE IN DRUGE SVETOVNE VOJNE. Pri takem spomeniku bi končno — prvič po 50 letih — mogli zbrati vse Slovence.

Dr. Peter Urbanc, - Toronto

ZA ZGLED NASPROTOVANJA

Provokacija dr. Janeza Grila

Na častni državni odbor za obeležitev petdesetletice konca druge svetovne vojne in zmage nad fašizmom in nacizmom, je priromalo pismo, ki ga je podpisal dr. Janez Gril, duhovnik. Kot predstavnik katoliške cerkve si je dovolil toliko neetičnih provokacij, da je vprašljivo, kaj cerkev na proslavi sploh išče.

In res, kaj ima tam iskati slovenska cerkev, ki je bila v času druge svetovne vojne na strani fašizma, ki je s svojo nečastno držo ponečedila cele generacije tistih domoljubnih in poštenih duhovnikov, pokončnih Martinov Čedermacev, ki niso hoteli z nožem in puško nad lastnega brata? To je nagnusen porog in norčevanje iz življenj tisočev, ki so padli pod fašističnimi krogli, ali pod klavskimi noži črne roke, ki so svoja življenja in življenja svojih bratov, sestra in otrok pustili v koncentracijskih taboriščih, kamor jih je pripeljala domača izdaja. Kaj za vruga hoče cerkev? Rehabilitirati in v svetnike povzdigniti svo-

je mesarje, ki so po cerkvah in samostanih, izza orgel po korih in v cerkvenih stolpih skrivali strup nacionalne izdaje?

Pa kljub temu je dr. Gril zahteval:

— naj prireditve opozori na bratomorno vojno in revolucijo

— naj v častni odbor pridejo znani hujšakci dr. Tine Velikonja, dr. Jože Bernik in prof. Tine Vivod

— žalno mašo za pobite domobrance

— zgodovinski simpozij na teološki fakulteti

— črno mašo v Cankarjevem domu

Taisti dr. Gril je 28. aprila leta 1989 v časopisu Komunist, številka 17/18, na strani 21 izjavil, „...da so danes daleč od kakršnekoli želje po tem, da bi cerkev ponovno posegala v politiko in ponujala lastne oblike političnega združevanja...“

Prijatelj; februar 95

Glasilo Jelinčičeve SNS

posredoval Vinko Levstik

Spomenik vsem žrtvam

Častni državni odbor za počastitev 50-letnice konca druge svetovne vojne in zmage nad fašizmom in nacizmom je na drugi seji podprl predsednika države Milana Kučana za postavitev spomenika vsem žrtvam vojne, plemenično pa so razpravljali o sodelovanju Cerkve pri proslavljanju tega dogodka.

Cerkveni predstavnik dr. Janez Gril je v častni odbor med drugim predlagal dr. Tineta Velikonjo, predsednika Nove slovenske zaveze, predsednika Zedinjene Slovenije iz Argentine; in dr. Jožeta Bernika, predsednika Svetovnega slovenskega kongresa. Odločitev o sodelovanju zadnjega so prepustili Svetovnemu slovenskemu kongresu, medtem ko so sodelovanje prvih dveh zavrnili.

V uradnem programu državnih prireditvev bo poleg slavnostne seje državnega

zbora, vojaške parade ter manifestacij in simpozijev tudi zahvalna maša v ljubljanski stolnici, ki bo v nedeljo, 14. maja. Na osrednji državni prireditvi naj bi sodelovali najvišji predstavniki Cerkve, kar je častni odbor po ostri polemiki podprl. Poleg tega so člani potrdili še predlog o izdaji mrliških listov za zamolčane žrtve vojne.

Zavrnili pa so slovesno mašo za pobite domobrance in žrtve vojne na gobišču Pod Krenom v Kočevskem Rogu in predlog o vključitvi zgodovinskega simpozija o dogodkih v letu 1945 (za prvi junij ga pripravljajo teološka fakulteta, Zavod svetega Stanislava in Nova slovenska zaveza) v program. Podprli pa so še predlog o posvetu zgodovinarjev v organizaciji Društva slovenskih zgodovinarjev.

„Delo“, 18. jan. 95

DANILO SLIVNIK (poddirektor Dela)

Zmagovalci bežijo iz Saigona

Odkar je leta 1948 France Štiglic posnel film Na svoji zemlji, zgodovinarji pa v šolskih učbenikih ustvarili podobo o zmagoviti NOB, so velike težave s slovensko politiko in slovenskim zgodovinskim opisom: v podzavesti ljudi je nastal mit o nepremagljivi partizanski vojski, ki je spremenila Slovenijo, na oblastni ravni pa se je vzpostavil sistem represije in si podredil NOB, partizane, mit, ljudi in zgodovino. Nekaj naj bo takoj jasno: druga svetovna vojna je bila zmagovita in slovensko sodelovanje v njej ni vprašljivo, toda treba je tudi vedeti, da jo je leta 1945 komunistični režim zelo potreboval za svojo politično promocijo in jo pozneje močno zlorabil. Sedaj, po 50 letih, ko se vse bolj približuje velika obletnica in ko mnogi ne vedo, kako bi praznovali (mnoge prežema že prava tesnoba), smo pred odločitvijo, ali ta mit razbijemo ali pa njegova nasprotja vtisnemo v podzavest še nekaj naslednjih generacij. Za nekatero zanesljivo nobena pot ne bo prava, čeprav bi bila potrebna ravno zdaj velika strpnost. Toda, kakor smo se v zadnjih tednih lotili priprav na proslavljanje velike obletnice, je očitno, da se bodo nasprotja še naprej silovito nadaljevala. Kot da bi se res vsi skupaj radi videli v naslednji vojni in kot da bi držalo, da naj bi bili partizani v „štirih letih vojne ustvarili toliko zgodovine, da je zgodovinskega nikoli ne bodo mogli preučiti“.

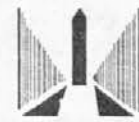
Prva napaka je bila najbrž že sestava pripravljalega odbora za počastitev 50-letnice zmage nad fašizmom in nacizmom (kot je njegov uradni naziv), saj so nekateri obrzi prvi hip kazali, kot da se je sestel podmladek kakšnega „protifašističnega odbora“ iz najtrše hladne vojne. Pravzaprav je manjkal samo Jože Smole, pa bi bilo kot včasih: fronta, sektaško in nepredvidljivo, tako rekoč naravnost idealno za podpis Dolomitske izjave št. 2. Na sestanku so bili sicer tudi predstavniki desnice in Cerkve, toda po odmevih na nekatero njihovo predlogo se je videlo, da naj bi bili srečanje „zgolj motili“, poznejši dogodki pa so pokazali, da želi imeti levica pripravo (in tudi samo obletnico) velike proslave trdno v svojih rokah. Tako smo pri bistvu stvari: pet let po nekakšni spravi v Kočevskem Rogu se v slovenski politiki ni prav nič spremenilo, preteklost pa je še zmeraj tista, ki buri levico in desnico. A če je tako, se moramo vprašati (morda je zadnji trenutek), zakaj naj bi sploh bučno praznovali nekaj, kar bi tako le poglobilo stara nasprotja med Slovenci in povzročilo, da bomo jeseni, ko bo vsega konec, še bolj sperti, kot smo sedaj. Toda tedaj bi morali nekoliko bolj premisliti o stvareh predvsem tako imenovani „zmagovalci“ druge svetovne vojne, to je tisti, ki so bili po zgodovinskih oznakah na pravi, zavezniški strani. Oni so si namreč (prvič) po vojni izmislili mit o neomadeževani zmagi, ki je pozneje onemogočil vsakršno razpravo o posledicah državljanske vojne v Sloveniji in hkrati tudi o hudih pokolih civilnega prebivalstva, za katere ni bilo nobenih opravičil, in (drugič) sedaj bi zaradi zgodovinskih okoliščin najlaže „odpustili“ kolaboracionizem vsem tistim, ki so bili v vojni letih na agresorski strani. Vse drugo pa je čisto politikantsvo, ki le še bolj zamegljuje stare dogodke in potrjuje, da levica pravzaprav sprava pravzaprav za zanima, ampak bi rada z razpihovanjem zmage nad fašizmom dosegla pozabo lastne napačne odločitve: ostrega zasuka v komunizem, ki je pred petimi leti povsod po Evropi neslavno propadel in naredil državi po vojni vsaj toliko

škode kot medvojni kolaboracionizem desnice (bržčas pa po gospodarski plati še veliko več).

Za pravo presojo dogodkov moramo zato precej natančneje pogledati poveljne razmere v Sloveniji in posledice uvedbe enopartijskega, komunističnega režima. Stvari so namreč nejasne prav od začetka, poveljna ideologija ukazane „politične slepote“ pa je pri ljudeh povzročila dodatno (spominsko) amnezijo. Tako jih večina še zmeraj gleda na drugo svetovno vojno v prispodobah kulturnih likov iz filmov Ne joči, Peter in Dolina miru, vsi skupaj pa ne vemo niti, koliko je bilo med Slovenci v resnici žrtev druge svetovne vojne in koliko jih je na primer na koncu končalo najbolj krvavo: v kočevskih jamah, kot da bi se denimo bosanska in čečenska drama začeli že pred petdesetimi leti na Dolenjskem. Tudi število mrtvih je namreč pomembno, če naj bi bila že vsa druga merila za ugotavljanje zmagovitosti in krivde ene ali druge strani v vojni na slovenskih tleh ideološka in neuporabna. Pa seveda ni tako, kajti deformacije, ki sta jih povzročila komunizem in partijska diktatura v petinštiridesetih letih, imajo svoj negativni pomen in jih ni mogoče sprati z ugotovitvijo, da so bili komunisti „vsaj v vojni na pravi strani“, kar naj bi bilo najbolj bistveno sporočilo letošnjega proslavljanja. Ali drugače: s civilizacijskega stališča ni razlike med fašizmom in komunizmom ne glede na pridobitve druge svetovne vojne, dokaz pa so žrtve obeh terorjev, ki so neverjetno enakovredne: zaradi fašizma in nacizma je v drugi svetovni vojni padlo na nasprotni strani nekaj čez 20 milijonov ljudi, približno enako število (tudi čez 20 milijonov) pa jih je zginilo v stalinističnih koncentracijskih taboriščih po različnih državah Evrope, največ seveda v Sibiriji.

Nenavadno podobno pa je število žrtev tudi v Sloveniji, kjer dolgo nihče ni hotel priznati, da je zelo visok krvni davek zahtevala tako imenovana „državljanska vojna“, ki je bila čista blaznost in v kateri so partizani nekaj mesecev pobijali domobrance. Toda številke so neizprosne (še zmeraj so žal nepopolne): po nekaterih podatkih naj bi bilo na partizanski strani v štirih letih padlo okrog 14 do 16 tisoč borcev, v kočevskih gozdovih pa naj bi bili „zmagovalci“ leta 1945 pobili okrog 12 do 13 tisoč domobrancev. K žrtvam med partizani je treba sicer prišteti še okrog 9 tisoč civilistov, ki naj bi jih pobili okupatorski vojaki v najrazličnejših taboriščih, toda ali ta knjigovodski „presežek“ sploh kaj zmanjšuje krivdo in odgovornost komunistov za njihovo početje, če ju primerjamo s krivdo in odgovornostjo domobrancev. So manj krivi zato, ker so bili na zmagoviti strani? Posebno, ker se ve, da so partizani kljub temu padli v nekakšnih vojaških spopadih, domobranci pa so pobili po koncu vojne, ko naj bi bil že mir. Poleg tega je večina partizanov padla v spopadih s tujci, domobranci pa so bili žrtev domače vojske. Ni kaj: zadeva je zelo neprijetna in kar samo po sebi se zastavlja vprašanje, kaj naj bi torej letos maja tako glasno proslavljali v Sloveniji. Kaj vse naj bi, recimo, proslavljali partizani? A ne bo vsaj koga nekoliko grizla vest? Ne bodo vsi skupaj vsaj za trenutek pomislili na svoje in potomce tistih, ki so jih neupravičeno (in brez vsakršnega sojenja) pobili v dolenskih jamah? Najbrž bodo morali iti nekoliko vase, saj je srd žrtev in njihovih svojcev upravičen.

Bodo pa seveda z letošnjo obletnico še (Nad. na 6. str.)

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Počitnice so potekle in naš list se vrača v trenutku, ko se bo s polno paro razmahnila volilna kampanja. Dobra dva meseca in pet tednov manjka do volitev, ki bodo odločile usodo države za nadaljnja štiri leta. In vendar je možno zaznati neko malodušje, kaj sorodno politični apatiji. Pojav ni nov, a kaže se z obnovljeno silo in dobiva bolj določne orise. Primerno je ob tem, da si pojav nekoliko ogledamo.

TI SI KRIVA

Najprej je treba zapisati, da ima pojav psihološke korenine, čeprav se izraža bistveno na političnem polju. Naroda se je polastilo neke vrste brezupje. Dolga leta, da, dolga desetletja neresnosti civilnih vlad in avtoritarizma vojaških režimov je pustilo globoko sled v duši Argentinca. Povratek demokracije je vzbudil nove upe — znova prazne. Menem je zmagal, ko se je znova povzpela na rama tega upanja. Morda je bila tudi to posledica neke vrste fatalizma, kajti vsak resen človek je moral vedeti, da dejansko ni mogoče, da bi izpolnil najmanjšo svojih volilnih obljub.

Odkar je sedanji predsednik nastopil, dežujejo nanj kritike iz vseh socialnih sektorjev razen, delno, iz podjetniških. Velekapital je ostal in se še pomnožil. Isti krogi, katere so nekoč označevali kot „patria financiera“, ko so se bogatili na rovaš ljudstva v finančni igri, ali potem „patria contratista“, ko so po mili volji sukali pogodbe v državi, so postali v tej novi dobi „patria privatista“ in so za bore denarce v povezavi z mednarodnimi kapitali pokupili vse, kar je vlada vzela državi in dala v privatne roke. S tem denarjem in s precej močnimi kapitali, ki so prihiteli na ta nov finančni trg, je vlada zagotovila stabilizacijo. A to je bolj zasluga gospodarskega ministra kot pa predsednika. Le spomnimo se prvih časov in prvih gospodarskih ministrov sedanje vlade. Stabilizacija je predstavljala veliko in težko cenno recepcije, brezposelnosti in drugih socialnih krivic.

Vladi je priznati pospeševanje tehnološke obnove. Poceni dolar in nenehno razmerje 1:1 s pesom je pomenilo modernizacijo mnogih sektorjev. Seveda se je s tem brezposelnost še povečala in „produktivna revolucija“, ki jo je obljubljal Menem, se je pojavila v kaj okrnjeni obliki in enostranski smeri. Ostane še veliko vprašanje, kako je mogoče, da se zunanji dolg spričo vsega nabranega denarja s privatizacijami, državnega presežka in oglaševanega varčevanja ni zmanjšal, pač pa se je še znosno povečal. Ta država (kot večina sorodnih) je hipotekirana za večne čase, vsaj dokler bo na svetu vladal sedanji finančni sistem.

Bilanca vladanja šestih let nikakor ni tako pozitivna. Stabilizacija visi na nitkah, socialno stanje je težko, brezposelnost udarja vedno huje, zunanjetrgovska bilanca je negativna in nenehno dosega zgodovinske rekorde. K temu je treba pripisati puhlost in neresnost v najvišjih vladnih krogih in še primere korupcije, katere škandali bi že zdavnaj strmoglavili vlado v vsaki normalni državi. In vendar po šestih letih predsednik mirno gleda bodočnost, ki mu vsaj dandanes obljublja novo dobo štirih let, v katerih bo v imenu in pod oznako nacionalsocialnega peronizma izvajal strogo antisocialne gospodarske programe, ki bi bili v ponos generaciji argentinskih liberalcev.

Kdo je temu „kriv“? Enostavno: opozicija, ki je ni. Ni alternative, nihče več ne more v ljudeh vzbuditi tistega upanja, ki bi spremenil smer volilnih glasov. Na teh straneh smo večkrat pisali o „sreči“ seda-

nega predsednika. Drugi govore pa o „usodi“. Dejstvo je, da ni enotnega nastopa, ki bi Menemu zaprl pot do ponovne vladne dobe.

JASNE ŠTEVILKE

Vse napovedi so seveda veljavne za danes. Dobro vemo tudi, da se jutri lahko besedilo pesmi spremeni. Zaenkrat ankete govore, da Menem prednjači pred radikalom Massacesijem kar za 15%. Menem dosega 32%, radikal 17%, na tretjem mestu se nahaja Fronta s 13%. Te številke se bodo seveda počasi spreminjale. To nedeljo se bo odločilo, kdo bo predsedniški kandidat Fronte: Chacho Alvarez navidezno prednjači pred mendoškim Bordonom. Prav zadnje dni se je nekajkrat med njima zaiskrila ostra debata. Tam niso rešena ne politična ne ideološka vprašanja, zaradi tega Fronta še nima močnega političnega zaledja.

Mehiška kriza, ki še vedno ogroža argentinsko gospodarstvo (borza je v zadnjem mesecu padla za 37%), pa je paradoksalno povečala možnosti Menema. Kot garant stabilizacije in sorazmerja do dolarja bo prejel večino glasov tistih, ki so se ta leta zadolžili, ko se je kredit vnil v Argentino. Velik del prebivalstva je moderniziral tudi svoj dom, in seveda sedaj odplačuje v obrokih. Če dolar poskoči ali nastane kriza, bodo vsi ti globoko prizadeti. Tako ankete kažejo, da je zadnje čase najbolj padel Massacesi, ki najbolj kritizira vladni gospodarski program.

Srečo, ki jo pripisujejo Menemu, lahko vidimo tudi v dejstvu, da so radikali izbrali najbolj neprimerne kandidata. Massacesi ima v svoji provinci Río Negro tako kaotičen položaj, da je moral te dni prositi Menema, naj mu centralna vlada priskoči na pomoč, da lahko plača državnim uslužbencem, ki so proti njemu zanetili pravo civilno vojno. Skušal bo sicer dokazovati, da je vsemu temu kriva centralna vlada. A politična cena njegovega klica na pomoč bo hujša, zlasti zato, ker je ta poteza med radikali samimi povzročila hud odpor.

Še drugi zorni kot: Če bi med radikali kot kandidat zmagal Storani, bi s Fronto nastopali bolj skupno in napovedovali povezavo v primeru drugega kroga volitev. Ne Alvarez ne Bordón pa z Massacesijem nočeta imeti opravka, ker ga smatrata za popolnoma neresnega in menita, da njegova kandidatura še pospešuje Menemov uspeh.

V Fronti sami pa stvari tudi niso jasne. Trenutno je to razširjena politična formacija, katere popolno ime je Fronta za solidarno deželo (FREPASO, Frente del País Solidario). Sestavljajo jo v glavnem štiri politične formacije: levičarska Velika fronta, kateri načeljuje Chacho Alvarez, Bordonova PAIS, socialisti in krščanski demokrati. To nedeljo se odloči na „odprtih volitvah“, kdo bo predsedniški kandidat: Alvarez ali Bordón. Tisti, ki izgubi, bo podpredsedniški kandidat. Tak je bil prvotni dogovor, kateremu sedaj Bordón skuša uiti. Vzrok je treba iskati bolj v ideološkem ozadju kot v osebnih razlogih. Bordóna so zadnje čase v Fronti kritizirali češ, da je preveč „sredinsko-desničarski“.

Ti in podobni notranji spori odmevajo v družbi, ki išče vrednih in jasnih predlogov kot alternativo menemizmu, a jih ne najde. Fronta ima dva meseca, da pokaže, če je zmožna rasti in podati zrelostni izpit ali ne. A pravi izpit bo morala prestati po volitvah, zlasti če uspehi ne bodo odgovaljali pričakovanjem. Za zdravje in srečo argentinske demokracije je upati na rastočo zrelost argentinske opozicije, ki je danes ne moremo hvaliti.

Zgodilo se je v Sloveniji

Na osrednji prireditvi na predvečer slovenskega kulturnega praznika (8. februarja) so podelili Prešernovi nagradi, ki sta ju dobila režiser Matjaž Klopčič za filmski opus in pisatelj Alojz Rebula za literarni opus. Nagrade Prešernovega sklada pa so prejeli: pisatelj Mate Dolenc za deli Rum in šah ter Pes z Atlantide; arhitekt Jurij Kobe za stavbo Fakultete za biologijo in stanovanjsko četrt Tabor v Ljubljani; pisatelj Feri Lainšček za literarna dela zadnjih dveh let; igralec Srečko Šik za vloge, odigrane v zadnjih dveh letih, še zlasti za Goldberga v Taborjevi igri Goldbergove variacije; ansambel Trio Lorenz za izvedbo Antologije slovenske glasbe za klavirski trio; režiser Sergej Verč za režijo radijske izvedbe Dantejeve Božanske komedije.

Vlada je sprejela 9. februarja spremembo uredbe o izdaji, razdelitvi in uporabi lastniških certifikatov, s katero je podaljšala rok, v katerem lahko imetniki certifikatov te zamenjajo za delnice v postopkih privatizacije, do 31. decembra 1995.

Premier Janez Drnovšek je sklical sestanek vseh treh vladnih strank — Liberalne demokracije Slovenije (LDS), Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) in Združene liste socialnih demokratov (ZLDS). Pogovarjali so se o proračunu za 1995 in možnosti oblikovanja skupne koalicijske pogodbe vseh treh partneric v vladi.

Slovenski predsednik Milan Kučan je sprejel poverilna pisma prvega veleposlanika Ruske federacije v Sloveniji Alekseja Leonidoviča Nikiforova. V pogovoru sta Kučan in Nikiforov obravnavala sedanje razmere in možnosti razvoja slovensko-ruskih odnosov. Ugotovila sta, da v medsebojnih odnosih ni težav in da so na vseh področjih dobre možnosti za sodelovanje.

V Ljubljani sta se sestali delegaciji slovenskega in avstrijskega parlamenta, ki sta na predlog avstrijskih poslancev razpravljali o problematiki Jedrske elektrarne Krško (JEK). V interesu avstrijske javnosti in oblasti je, kot so dejali avstrijski predstavniki, da se JEK čimprej zapre, pri tem pa so pripravljene tudi pomagati oziroma

plačati višjo ceno za hitro zaprtje elektrarne, kot v primeru, če bi se s tem procesom zavlačevalo.

Predsednik slovenske vlade je bil na tridnevem obisku v francoskem Strasbourgu kot predsedujoči dveh plenarnih in sklepnege zasedanja konference Sveta Evrope z naslovom Enakost in demokracija — utopijska ali izziv?, ki je potekala od 9. do 11. februarja v palači v Strasbourgu. Slovenski premier se je udeležil slovesnosti ob sprejemu Latvije kot 34. članice v SE, zatem pa se je pod njegovim vodstvom začelo drugo plenarno zasedanje konference o enakosti in sicer o ženski v politiki. Na otvoritveni seji so nastopile podpredsednica švedske vlade Mona Sahlin, predsednica Irske Mary Robinson in predsednica Islandije Vigdis Finnbogadóttir.

Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je sprejel generalnega sekretarja EFTE Kjartana Johannssona. V pogovoru, v katerem sta se osredotočila na evropske perspektive, posebej še na pomen, stanje in prihodnost evropskih integracij, sta sogovornika izmenjala informacije in mnenja o razmerju med EFTO in Evropsko unijo (EU) in o vključevanju Slovenije v obe integraciji. Predsednik Kučan je še posebno poudaril, da vključevanje v obe integraciji ne pomeni alternativo, temveč da za Slovenijo vidi v obeh enako perspektivo kot jo bo imel EFTA v Evropski uniji. Generalni sekretar Johannsson je poudaril, da ne vidi zadržkov za čimprejšnjo sklenitev sporazuma o svobodni trgovini med EFTO in Slovenijo, zlasti še, ker je dobil zelo pozitivne vtise o razvoju Slovenije, ki jih bo prenesel tudi članicam EFTE.

Po mesecih pogajanj med SKD in LDS so končno dosegli samo kadrovske spremembe — zamenjali so zunanje ministrstvo ter ministrstvo za ekonomski razvoj. SKD zahtevajo še razna tajništva: za turizem, za srednje šolstvo, v ekonomiji in predsedstvo parlamentarne komisije za mednarodne zadeve (ki bi ga zasedel Peterle), kar pa LDS ni pripravljena dati (razen turizma). Pogajanja o vsebini dogovorov, obveznostih in dolžnostih se nadaljujejo.

Delo novega zunanjega ministra

Slovenski zunanji minister Zoran Thaler je med obiskom v Strasbourgu, kjer je podpisal okvirno konvencijo Sveta Evrope o zaščiti narodnih manjšin, opravil tudi vrsto dvostranskih pogovorov. Srečal se je s slovaškim zunanjim ministrom Jerajem Šinkom, nato pa še s predsednikom PS SE Miguelom Angelom Martínezom in predsedujočim v odboru ministrov SE, zunanjim ministrom Cipra Aleksom Mikaleidisom. Thaler se je pogovarjal z romunskim in madžarskim zunanjim ministrom.

Bliznje obiske v prestolnicah vseh sosednjih držav je zunanji minister Zoran Thaler na prvi časnikarski konferenci na tej funkciji ocenil kot „zelo pomembne, ker je njihov namen, da spravijo v tek dogovarjanje, ki je začasno zamrlo“, vendar od njih novi vodja slovenske diplomacije „ne pričakuje kakšnih izjemnih rezultatov“.

Zoran Thaler je bil pozneje na uradnem in delovnem obisku v Zagrebu, kjer se je pogovarjal z zunanjim ministrom in podpredsednikom vlade Republike Hrvaške Matejem Granićem, potem se je na Madžarskem srečal z madžarskim kolegom Lazslom Kovacsem. Ministra sta podpisala protokol o nasledstvu Slovenije glede dvostranskih pogodb, ki so bile sklenjene med nekdanjo SFRJ in Madžarsko. Po podpisu protokola sta ministra dala izjavi za

javnost. Thaler je poudaril, da je Madžarska za Slovenijo izjemno pomemben sosed, odnose me državama pa je ocenil za odlične, naravnost vzorne. Kovacs je izjavil, da je zelo vesel, ker je bila Madžarska druga na listi držav, ki jih je Thaler obiskal, odnose med državama pa je ocenil kot odlične.

Slovenski zunanji minister Zoran Thaler je pogovore z italijansko kolegico Susano Agnelli v Rimu, kamor je prišel z namenom, da bi Italiji predstavil slovenska stališča, ocenil kot uravnotežene, celovite in informativne. Tudi tiskovni predstavnik italijanskega zunanjega ministrstva je dejal, da je pogovor potekal v konstruktivnem ozračju, da pa ni bil pogajalskega značaja. Thaler in Agnelli sta se odločila, da bosta za obnovitev dvostranskih pogajanj zadolžila dva visoka uradnika, ali, kot je dejal Thaler, dva pooblaščenca, ki bosta imenovana v prihodnjih dneh. Naloga teh dveh uradnikov bo, da pazljivo proučita vsa sporna vprašanja in najdeta načine, kako bi v pogajanjih dosegli konkreten napredek. Do prvega sestanka pooblaščenec naj bi prišlo v „zelo kratkem času“. Vodja slovenske diplomacije je sporočil, da sta se z Agnellijevo pogovarjala o zamisli pogajalskega procesa „na dveh tirih“, kar pomeni, da bi pogovori o dvostranskih in večstranskih vprašanjih potekali ločeno.

Veleposlaništvo Republike Slovenije

Pred kratkim je veleposlaništvo Republike Slovenije dobilo poslopje, v katerem bo opravljalo svoje delo. V lepem mestnem delu Belgrano je dobilo dvonadstropno, lepo oblikovano in prostorno poslopje, zidano v razgibanem, starejšem slogu v soseščini raznih drugih veleposlaništev. Sedaj je treba stavbo popraviti in predvsem opremiti v prijetnem slovenskem slogu. V poslopiju je že pričelo uradovati slovensko konzularno predstavništvo, ki ga vodi vodja misije in odpravnik poslov prof. Majtaž Puc s pomočjo tajnice Teodore Gerzinič.

Prihodnji mesec bo veleposlaništvo neuradno proslavilo pričetek delovanja z

majhnim sprejemom za nekatere predstavnike slovenskega javnega življenja in razne argentinske prijatelje Slovencev, uradno pa bo odprl ambasado predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek s sprejemom ob svojem načrtovanem obisku v Argentini sredi leta.

Naslov veleposlaništva Republike Slovenije:

Olazábal 2060 - 1428 Capital Federal (blizu križišča cest Juramento in Cabildo) - tel. 786-6689 faks 781-7740

Urnik konzularnega oddelka: ponedeljek, sreda in petek od 10. do 13. in od 14. do 18. ure.

Poslopje slovenskega veleposlaništva v Buenos Airesu, na katerem vihra od 1. februarja slovenska zastava.

Foto Marko Vombergar

Pripravljalni odbor za 50-letnico

sporoča, da je še nekaj prostorov za skupno potovanje v Slovenijo 12. in 14. junija

Letalska družba Swissair

Odhod iz Buenos Airesa v 3. skupinah.

Datumi: 12., 14. in 16. junija 1995

Swissair 145 10.45/6.25

Swissair 6450 13.25/14.45

Povratek po želji v teku 3 mesecev, datum potrjen pred odhodom.

Cena izključno za polet na relaciji

Buenos Aires/Zürich/Ljubljana/Zürich/Buenos Aires

Cena za člane ZS:

U\$D 1354

Za nečlane dodatek U\$D 26

U\$D 1380

Cena vozne karte bo zagotovljena ob plačanju celotnega zneska pred 20/3/95.

Zedinjena Slovenija svetuje, da vsak potnik poskrbi za zdravstveno in nezgodno zavarovanje.

Potnik ima pravico do odpovedi. V tem primeru veljajo mednarodna pravila letalskih družb (IATA).

Ob prijavi prosimo za točne osebne podatke, ime, datum rojstva, številke dokumenta (potnega lista), telefonska številka in znesek U\$D 110 za člane, U\$D 136 za nečlane.

Prijave in dodatne informacije:

Za Carapachay, San Martín, Lanús in Mendoza:

Jože Šenk, telefon in faks 762-2840

Za Ramos Mejía, San Justo, Morón in Bariloche:

Mila Hribar, telefon 651-5354 (od 18. do 20. ure)

Za Capital:

Emil Cof, pisarna Zedinjene Slovenije, Slovenska hiša. tel. 636-0841

Stalinovo prodiranje proti južno-vzhodni Evropi

Veliki trije Churchill, Roosevelt in Stalin

Peter Gosztony je leta 1970 po naključju dobil v roke pismeni dogovor Churchilla s Stalinom, katerega sta oktobra meseca 1944 sklenila v Moskvi. Angleški premier je papir spravil, čeprav ga je Stalin svaril, da tako važni zapiski ne smejo priti v javnost! Zato se morajo takoj uničiti! Vendar...

Letos bo poteklo petdeset let, kar sta bila poražena nacizem ter fašizem, mnogo dokumentov odkriva delovanje takratnih politikov. Ob branju le-teh vidimo, kako malo smo pomenili mali narodi pri njihovem odločanju in kako hitro so si jih razdelili, brez ozira na njihovo voljo ali željo!

Po padcu nemške države leta 1945 je bilo politično vodstvo zaveznikov preveč zaposleno z lastnimi problemi, da bi se resno zanimalo za bodočnost Vzhodne Evrope. Roosevelt in njegovi svetovalci so si poleg tega ustvarili nekakšno idealno sliko o Stalinu, saj so mislili, da se je Rusija zaradi povezave z Zahodom ob uničenju Nemčije spremenila. Toda „očka Stalin“ je bil zadosti previden, da svojih načrtov z Vzhodno Evropo ni odkrival.

Po konferenci v Teheranu konec novembra 1943, katere so se udeležili Roosevelt, Churchill in Stalin, je Stalin naročil svojim generalom, naj v bližnjih mesecih tako okrepijo sovjetsko armado, da bi v primeru potrebe sovjeti sami lahko uničili Hitlerjevo vojsko. Čeprav je dosegel, da zavezniki niso sprejeli Churchillovega načrta, da bi se leta 1944 izvršila invazija preko Balkana (kremeljski gospodar je namreč v njej videl „širokopotezno protikomunistično akcijo“) — ni bil zadovoljen tudi s prestavljeno invazijo preko Normandije. Zato je načrtoval deset ločenih, samostojnih sovjetskih velikih ofenziv, ki

naj bi se že leta 1944 borile na nemškem ozemlju. Po teh načrtih naj bi Dunaj padel že za božič leta 1944. V uradni ruski zgodovini so te uspele vojne operacije imenovane „deset Stalinovih udarcev“. Stalin je poleg tega potegnil tudi diplomatsko potezo: vse vzhodne ali srednjeevropske države, ki so, četudi delno, sodelovale z Nemčijo — je tajno notranje miniral. Za to so bile mobilizirane vse komunistične skupine, ki so bile ali v ilegali ali pa so bile na „izobraževanju“ v Rusiji ter poslane na teren.

Že konec leta 1943 je rdeča armada dosegla izredno moč: pod orožjem je bilo čez 9 milijonov žena in moških, od katerih se je 6,5 milijonov borilo na glavni fronti proti Nemčiji. Zahod pa je pomagal s pošiljkami tankov, tovornih in osebnih avtomobilov, z letali ter z nadomestnimi deli. Konec leta 1943 je sovjetska oboroževalna produkcija dosegla že takšno moč, da je rdeča armada lahko dobila svojo šesto tankovsko divizijo z 800 oklopniki. Odlični ruski vojskovodje so v letu 1944 že zavzeli Ukrajino, desni breg Dnjeptra, Krim in Odeso. Dosegli so tudi staro mejo Poljske ter zavojevali del Litve in marca 1944 del Madžarske. Prodiranje rdeče armade je povzročilo, da so tako Finska kakor Madžarska, Romunija in Bolgarija hotele skleniti samostojno mirovno pogodbo. Politiki teh dežel pa so se predali iluzorni misli, da London in Washington ne bosta tako kratkovidna, da bi tako važna ozemlja prepustili Stalinu, saj so menili, da je v interesu zahoda, da se boljševizem ne bo ustalil v tem predelu Evrope. Zahod pa je imel preveč lastnih skrbi, poleg tega pa so bili politiki prepričani, da bodo sovjeti le upoštevali naravne želje teh držav. Toda Stalin je že v aprilu leta 1943 dejal jugoslovanskemu partizanskemu generalu Milovanu Djilasu: „Ta vojna ni takšna, kakor so bile vojne v preteklosti. Sedaj velja, da zmagovalec vzpostavi svoj družbeni sistem na vsem ozemlju, katerega

zasedel!“ Seveda pa sovjetska vlada ni javno povedala svojih načrtov! V dobri veri so zahodni zavezniki poslali k Rusom zastopnike nekdanjih „malih nemških zaveznikov“, da naj direktno z njimi sklenejo premirje! Poleg tega so takrat tudi objavili, da zavezniki ne bodo prodirali proti Nemčiji čez Balkan.

Sovjeti so na ta način imeli proste roke, da so Romuniji, Bolgariji in Madžarski stavili svoje pogoje, katere so te države morale sprejeti. To je: svoje meje so morale odpreti rdeči armadi in ji dopustiti prosto gibanje po svojem ozemlju ter z njimi vred napadati nemško vojsko. Seveda je Stalin „svečano obljubil“, da bo spoštoval družbeni red, ki je takrat obstajal v teh deželah.

Varšavski upor (avgusta-septembra 1944) pa je razkrinkal Stalinove laži. V ruskem interesu je bilo, da poljski desničarski uporniki izkrevajo v boju proti nemškemu okupatorju.

Mladi romunski kralj Mihael je s sovjeti sklenil pogodbo ter jim odprl meje svoje države. Nemške čete, ki so bile v Romuniji, so bile uničene v nekaj tednih. Nato so sovjeti razorožili čez 150.000 romunskih vojakov in jih internirali v ZSSR.

Romuniji je sledila Bolgarija, kjer so levičarji-komunisti, katere je vodila Moskva, izvedli državni udar. 9. septembra 1944 so v Sofiji oklicali „demokratsko vlado ljudske fronte“ in proglasili rdeče čete za „osvoboditelje“. Ko so nato zahodne sile poslale do njih svojega zastopnika, ga je nova vlada izgnala iz Bolgarije. Ker je v tistem času tudi Turčija prekinila odnose z Nemčijo in ji napovedala vojno, se je Stalin ustrašil, da bi kot zavezniki Zahoda turške čete le izvedle Churchillovo balkansko invazijo. Zato je zapovedal sovjetskemu maršalu Tolbuhinu, naj hitro zasede bolgarske meje in s tem prepreči morebitno turško invazijo. Bolgarske vojake, ki se niso hoteli podrediti novi vladi, so poslali v Rusijo v internacijo. Ko so sovjeti zasedali Madžarsko, Slovaško, Avstrijo in Češko, so morali z njimi sodelovati tudi romunski vojaki. V teh akcijah je bilo čez 160.000 mrtvih ali ranjenih. Leta 1944 so sovjeti že dosegli jugoslovansko mejo ter takoj vzpostavili stike s Titovimi partizani. Skupno so 20. oktobra zasedli Beograd.

Sovjetski maršal Malinovski je prodiral proti Madžarski po Panonski nižini, kjer so pa Nemci naredili močno protiofenzivo. V zgodovino je prešla tri tedne trajajoča bitka oklopnikov pri Debčinu. Po zmagi je Malinovski nadaljeval svoj pohod proti Budimpešti. Da bi preprečil nadaljnje prelivanje krvi, je takratni madžarski predsednik Horthy po nasvetu zaveznikov tajno poslal v Moskvo svojo delegacijo, ki je s sovjeti sklenila 11. oktobra 1944 premirje, sovjetska vojska bi tako dobila prosto pot do Avstrije. Nemška tajna policija pa je odkrila Horthijev načrt in ga prisilila, da je odstopil. Vojna se je nadaljevala. Čeprav so bili člani delegacije, ki je podpisala premirje v Moskvi, v stalnih stikih z Angleži in so po nemškem odkritju padli pri Rusih v nemilost, jim Churchill ni nič pomagal. Angleže je zanimala predvsem tkzv. „interesa sfera“.

Oktober meseca leta 1944 je Churchill predložil Stalinu načrt za določitev mej interesnih sfer na Balkanu in Donavskem prostoru. Predlagal mu je, da bi Angleži imeli v Grčiji 90% vpliva, v Jugoslaviji in Madžarski naj bi obe velesili imeli enako razmerje, medtem ko naj bi v Bolgariji bilo 75% v prid sovjetom. Romunijo pa jim je

Churchill „podaril“, saj so si Angleži v tej državi zagotovili le 10% vpliva. Stalin je bil s tem predlogom zadovoljen. Ko pa je Horthyev poizkus v Budimpešti propadel, je sovjetski zunanji minister zahteval, da oni dobijo na Madžarskem 75% vpliva. Ne da bi trenil z očmi, mu je britanski zunanji minister Eden ugodil.

Tudi Grčija je postala predmet razgovorov. V boju proti okupatorju so grški komunisti sodelovali z grškimi nacionalnimi silami. Novembra 1944 pa so komunisti prevzeli oblast z namenom, da bi dobili vodstvo v Atenah. Zaupali so na „bratsko pomoč“ Rusov, posebno še, ko je morala bolgarska ljudska fronta na povelje Moskve zapustiti Tracijo in Makedonijo. Sedaj pa je Stalin držal besedo, katero je dal Angležem — da bo namreč Grčija prišla pod angleški vpliv. Grška komunistična partija tega dejstva ni hotela sprejeti. Izstopila je iz koalicijske vlade ter pričela odprto borbo proti nacionalni vojski, katero so Angleži močno podpirali, Stalin pa se vzdržal vsakega posega. Takrat se je zanimal predvsem za Madžarsko. Tri mesece je trajalo napadanje Budimpešte, kjer so Nemci pokazali nenavadno trdoživost. Stalina je nemška odpornost razjarila. Predvsem ker je slutil, da so Nemci dobili namig iz Londona, da sovjetom na noben način ne smejo prepustiti Dunaja in pol Donavskega prostora. Več kot 350.000 rdečearmijcev je postalo nezmožnih boja, predno je zavihrala rdeča zastava nad Budimpešto (13. februarja 1945). Rdeča armada je nato prešla v ofenzivo in Malinovski je 13. aprila zasedel Dunaj.

Na konferenci v Jalti se o Balkanu in o Donavskem prostoru ni več govorilo. Na program je bila bodočnost Poljske ter vojna ureditev Nemčije. Dežele južno-vzhodne Evrope so bile predane Stalinu kot vojni plen. Pod varstvom rdeče armade so se iz Moskve vmili izšolani rdeči voditelji v svoje dežele. Z izredno taktiko jim je uspelo, da so v njih uvedli „ljudske demokracije“.

Tudi na Slovenijo je padel mrak enonumja, ki je trajal pol stoletja.

Po dokumentih iz Švicarske vzhodnoevropske biblioteke v Bernu priredila Pavlina Dobovškova

Romunija	Rusija 90%
Grčija	10%
Jugoslavija	50/50
Madžarska	50/50
Bolgarija	Rusija 75%
	10% ostalo 25%

Učiteljice iz Argentine in Avstralije na tečaju v Sloveniji

ZEDINJENA SLOVENIJA

prof. Tine Vivod
predsednik

Spoštovani g. profesor!

Sporočamo Vam, da smo danes v nedeljo 12. februarja ob 17.30 uri na Kongresnem trgu v Ljubljani zaključile seminar in študijsko potovanje po Sloveniji. Vse je potekalo v lepem vzdušju. Veliko smo slišale in videle. Upamo, da bomo lahko v veliki meri posredovale našim malim in mladim šolarjem. Pričenja se teden obiskov domačih, sorodnikov in prijateljev. Če Bog da, na svidenje v torek, 21. februarja dopoldan na letališču Ezeiza.

Prejmite Vi in družina ter vsi odborniki Zedinjene Slovenije naše prisrčne pozdrave.

Neda Dolenc
v imenu vseh udeleženk

Petdnevni seminar za slovenske učitelje iz Argentine in Avstralije

Stik z živim jezikom

V Dolenjskih Toplicah se je včeraj končal seminar za učitelje slovenskega jezika in kulture v Argentini in Avstraliji. Petdnevno strokovno izpopolnjevanje je za učiteljice med slovenskimi izseljenci letos že drugič pripravilo Ministrstvo za šolstvo in šport.

Program za seminar je pripravila profesorica geografije in zgodovine Dragica Motik, ki je seminar tudi vodila. Povedala je, da v Argentini poučuje v slovenskem jeziku devetdeset učiteljev in si vsi želijo svoje znanje dopolniti tudi v Sloveniji. Lani se je seminarja udeležilo trinajst učiteljic in učiteljev, letos pa jih je kar petindvajset; enaindvajset Argentink in štiri Avstralke. Prof. Motikova je poudarila, da je to za tako zahtevno delo prav gotovo zelo veliko.

Izobraževanje je potekalo v obliki predavanj, pedagoških delavnic, sprejemljanja pouka, pogovorov s slovenskimi učitelji in raziskovanja pokrajine. Na koncu so učiteljice sestavile tudi posebno glasilo, zanj so dobile navodila že na začetku. V njem so predstavile in ovrednotile vsa obravnavana področja.

Učiteljice iz Argentine in Avstralije naj bi s pomočjo takega izobraževanja seznanile s slovensko osnovnošolsko prakso. S hospitacijami na različnih šolah v okolici naj bi spoznale metode in oblike dela posebej za pouk predmetov (slovenski jezik, zgodovino in zemljepis), ki jih poučujejo pri dopolnilnem pouku doma. Udeleženkam seminarja naj bi bila to tudi pomoč pri uresničevanju njihovih lastnih zamisli pri poučevanju, zlasti ko gre za pripravo didaktičnega gradiva. Omenimo še nekaj predavanj. Mag. Igor Saksida je s predavanjem o umetnostnih besedilih pri pouku in pedagoško delavnico navzočim predstavil sodobni pristop k poučevanju umetnostnih besedil, Milena Blažič je pripravila predavanje o bogatenju slovenskega besednega zaklada in govorila tudi o kreativnem pisanju... Na literarnem večeru so učiteljice prisluhnile poeziji Toneta Pavčka. Vsi izleti po Dolenjski pa naj bi učiteljicam omogočili stik z živim jezikom in doživetje slovenske kulture v avtohtonem okolju.

Alenka Juvan, „Slovenec“

Iz tisočletnih korenin poganja naša rast

Ko sem lansko leto brala poročilo o seminarju slovenskih učiteljic, ki ga je tako skrbno napisala ravnateljica srednješolskega tečaja gdč. Metka Mizerit, mi še zdaleč ni prišlo na misel, da bo prihodnjic to delo doletelo mene.

21. januarja zvečer smo srečno pristale na Brniku, odkoder so nas peljali v Dolenjske Toplice. Naslednji dan so se enaindvajsetim učiteljicam iz Argentine pridružile še štiri iz Avstralije. Po večerji je prišlo na vrsto predstavljanje: najprej voditeljice Dragice Motik in njene pomočnice Irene Veljič, potem pa vseh udeleženk. Še nekaj pesmic za lahko noč in odpravile smo se k počitku.

V ponedeljek nas je že ob pol osmih čakal avtobus in nas mimo gričkov in prijaznih vasic popeljal v Šentrupert. Ravnatelj Jože Zupan nas je povabil v telovadnico-dvorano, kjer so bili zbrani vsi učenci in učiteljstvo, župnik Janez Vidic, župan iz Trebnjega in drugi gostje. Pred nami je stal čebelnjak, po stenah pa so visele slike kozolcev.

Izredno pester spored je sestavljalo petje, plesi, pogovor v šentruperskem narečju, najmlajši so iz črk sestavili pozdrav: „srečno po domovini“ in z njim pokrili streho čebelnjaka; z lestvijo so predstavili kozolec, zlezli nanj in pripovedovali svoje dogodivščine. Še bi lahko naštevala. Za konec nas je čakalo presenečenje: razdrli so čebelnjak in nam podarili panjske končnice, ki so jih učenci sami izdelali.

Nato so nas vodiči-učenci popeljali po vasi, nas opozorili na zanimivosti 950 let starega Šentruperta in okolice, župnik pa nam je razkazal znamenito 500 let staro gotsko cerkev.

Popoldanske ure so potekale med ocnjevanjem tega, kar smo videle in doživle, ter izvedbo prve naloge: pripravile smo program za pet različnih prireditvev.

Zvečer je bila uradna otvoritev seminarja in sprejem za učitelje in goste v hotelu Dolenjske Toplice. Navzoči so bili: mag. Teja Valenčič, državna sekretarka na ministrstvu za šolo in šport, prof. dr. Peter Vencelj, državni sekretar za Slovence po svetu in gospa, svetovalka ministrstva Mateja Maček, novomeški župan Franci Koncilija, pesnik Tone Kuntner ter predstavniki šol in drugih organizacij.

V torek nas je izvežbani šofer Hans v snežnem metežu pripeljal na Mirno. V tem kraju so pred dvainpetdesetimi leti mučili in ubili Lojzeta Grozdeta, čigar truplo počiva na šentruperskem pokopališču.

Učiteljica Alenka Knez nas je povedla v 2. razred. Učenčki so nas ljubeznivo sprejeli s pemijo, deklamacijami, flavto in prizorčkom. Sledila je učna ura, ki je bila res nekaj posebnega. Za slovo spet presenečenje: otroci so podarili vsaki hlebček kruha, ki so ga sami zamesili.

Popoldne nam je ga. Alenka odkrivala skrivnosti svojega dela in uspehov. Polne najlepših vtisov smo se poslovile od prijazne mirenske šole.

Naslednje jutro smo obiskale šolo v Dolenjskih Toplicah. Vodi jo Darja Brezovar. Najprej nas je peljala v 7. razred k uri slovenščine. Učenci so z rebusi in premetenkami „odkrili“ pesnika in pisatelja Jožeta Dularja ter njegova dela. V 8. razredu pa so nam učenci prikazali Topliško dolino nekdanj in danes.

Naslednja dva dneva je bil seminar v hotelu. V četrtek dopoldn nas je mag. Martin Križaj-Ortar popeljal v svet knjižnega jezika in v podrobnosti učenja. Popoldne nam je mag. Igor Saksida govoril o mladinski literaturi in nam pokazal, kako berila obravnavati pri pouku.

Večer nam je popestril z vencem svojih pesmi pesnik Tone Pavček, obenem smo se znova srečali s številnimi novimi znanci.

Prišel je zadnji dan seminarja. Ga. Milena Blažič nam je dopoldne pokazala, kako učencem bogatiti besedni zaklad in jih navajati h kreativnemu pisanju.

Še nekaj moram omeniti: Da bi od predavanj in obiskov po šolah pridobile čim več koristi za svoje delo, smo vse to, kar smo videle in slišale, potem temeljito preštudirale. Večkrat se je razgovor zavlekel pozno v noč.

Popoldne zadnjega dne smo sestavljale članke, jih popravljale in prepisovale ter risale, da smo dokončno izoblikovale glasilo II. seminarja slovenskih učiteljic.

Preden smo se poslovile od voditeljice seminarja, smo se ji prisrčno zahvalile. Videle smo, koliko truda in požrtvovalnosti je vložila v pripravo seminarja in s kakšno ljubeznijo je skrbela, da je res lepo potekal, ter skušala po svojih močeh ustreči našim

Zmagovalci bežijo iz Saigona

(Nad. s 3. str.)

drugi problemi. Kaj bodo denimo počeli v nekdanjih vzhodnoevropskih državah, kamor je (zmagoviti) konec druge svetovne vojne pripeljal sovjetsko vojsko. Njihov prihod je bil namreč čista okupacija in nikakor ne osvoboditev. Znano je, da so Rusi prodirali po načelu: „Pridemo hitro in nikoli ne odidemo.“ Skratka, v postsocialističnih državah ni ravno veliko razlogov za proslavljanje 50-letnice zmage nad fašizmom, pa še tam, kjer morda so, je treba zelo paziti, da se ne sprevržejo v lastno nasprotje. Veliko ustrežnejše bi bilo v bistvu proslavljati obletnico padca berlinskega zidu in spremembe režima. V Sloveniji pa zanesljivo tudi obletnice osamosvojitve, vendar so za levico ravno ti datumi najbolj sporni: utrjujejo vpliv novih demokratičnih strank. Zato ni čudno, da so bili v zadnjih štirih letih številni slovenski politiki z Milanom Kučanom vred zmeraj proti proslavljanju osamosvojitve, letos pa so se zelo zagnali. Oni naj bi že vedeli, kaj delajo. Kučan pa je menda poleg tega razčistil tudi

željam.

Naslednje štiri dni smo iz Dolenjskih Toplic obiskale: Kočevski rog in Kočevje, Novo mesto, Pleterje, Krško, Kostanjevico, Pišece in Belo Krajino. Petega dne smo se podale preko Žužemberka, Muljave in Stične v Ljubljano.

Obisk na šolah v Celovcu, Špetru in Gorici je pokazal, da se morajo tam boriti s podobnimi težavami kakor mi.

A to spada že v drugi del, ki je bil namenjen globljemu spoznavanju slovenske kulture. O tem bodo pa druge poročale.

Zdenka Jan

sam s seboj, ali je konvertit ali ne. Bil naj bi namreč reformist. V redu. Toda če je reformist, je lahko samo komunist reformist. Za te pa se ve, kakšni so. Eden izmed njih je na primer Boris Jelcin...

„Delo“, 4. februarja 1995

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnosti

Rojstvo: V družini letalskega majorja Rubena E. Cuny in Veronike roj. Žnidar se je rodil sin, ki je dobil ime **Tomaž**. Čestitamo

Poroka: V Bariločah sta si 9. decembra obljubila večno zvestobo **Claudia Oliva** in **Jože Groznik**. Čestitamo!

Nov diplomant: Decembra 1994 je diplomiral kot inženir kemije na Universidad Tecnológica de Bs. As. **Janez Dobovšek**. Čestitamo!

Smrti: V San Martinu je umrl 9. februarja 1995 **Alojzij Jurajevčič** (82), v Barrio San José pa **Tone Cerar** (65), **F. Gorjup** (74) v San Justu, ga. **Pavla Čampa** roj. Javornik v Carapachayu. Naj počivajo v miru!

Ob izidu Zbornika Kreditne zadruge Sloga 1954-1994

Ob svoji štiridesetletnici je Kreditna zadruga SLOGA izdala zajetno brošuro, raje jo imenujemo Zbornik. Če je (bilo) slovensko zdomstvo natrpano s političnim in kulturnim udjetovanjem, smo se skupinsko razmeroma (pre)malo posvečali gospodarskim vprašanjem, prav po geslu: vsak zase, Bog pa za vse. Zato prijetno presenečajo strani tega Zbornika, ki s precejšnjo natančnostjo osvetljuje razmeroma malo znano garaško delo nekaterih rojakov na tem polju, predvsem v prvih letih naše naselitve v Argentini. Imena kot Ladislav Lenček CM, dr. Ivan Ahčin, Jože Mavrič, Maks Jan, Anton Godec, Albin Kočar, Mirko Kopač (da omenimo le pokojne in še to le nekatero), pomenijo našemu drugemu in tretjemu rodu najbrže bolj malo. In vendar so ti ljudje (poleg drugih, seveda) s svojim trmoglavim vztrajanjem pri gospodarski osamosvojitvi preko Družabne pravde, predvsem pa preko Gospodarske zadruge, predhodnice današnje SLOGE, dosegli, da se je veliko teh mladih rojevalo v udobnih domovih in da so starši lahko pričeli z obrtjo ali manjšim podjetjem. Vse to beremo v Zborniku.

Verjetno je danes že prepozno, da bi npr. statistično obdelali samo število (in seveda vrednost) posojil, ki jih je med rojake dala SLOGA, ali koliko obresti so zaslužili naši ljudje ob svojih naložbah v domačem zavodu. Mimogrede, nekaterim rojakom, ki so se posluževali drugih, tujih, finančnih ustanov, sreča ni bila vedno naklonjena. Pa to so pač osebne odločitve. Vse prejšnje, kar smo napisali o posojilih in naložbah v SLOGI pa se da vsaj delno izluščiti iz Zbornika.

Zbornik prehaja po naslovni strani s posvetili vsem rojakom, ki so Zadruzi z nesebičnostjo in požrtvovalnostjo polagali temelje, v Uvod, kjer opiše na kratko rojstvo združništva na Slovenskem. Jedro Zbornika je naslednje poglavje, to je čas začetnih idealistov. Tu je zgodovina Gospodar-

ske zadruge in nato prvi koraki SLOGE. Gotovo pa so to začetna poglavja mnogo več kot samo zgodovina teh ustanov. So zgodovina celotne slovenske politične emigracije, kajti s teh strani odseva zvestoba, požrtvovalnost, lahko bi zapisali zagriženost tistih naših slovenskih ljudi, ki so izgubljeno domovino nadomeščali z grajenjem slovenstva v zdomstvu. Kot roman se berejo začetne težave, ko je bil sam obstoj Gospodarske zadruge večkrat na noževih konici. Veliko je imen iz tistih dni, priobčeni so kratki življenjepisi vseh desetih podpisnikov takoimenovane garantne listine, opis glasila Gospodarski vestnik ter do skrajnosti skrčen izvleček iz zapisnikov odborovih sej.

Naslednji del Zbornika je posvečen dobi od 1978 do današnjih dni. To je čas rasti in utrjevanja Zadruge, vsi podatki so lahko dosegljivi, kajti do tega leta dalje izdaja Zadruga svoje glasilo STIK, ki kronološko beleži vse dogodke. Kot žlahtni sad povzame Zbornik v kratkih izvlečkih vse uvodnike v glasilo STIK (63) in se ustavi s posebnimi poglavji ob dveh najvažnejših pobudah kreditne zadruge SLOGA: Exposlov 74 in Exposlov 79. H koncu omenja Zbornik vse dosedanje predsednike SLOGE ter dodaja imena vseh bivših in sedanjih odbornikov. Konča s pozdravi in čestitkami prijateljev izven Argentine.

Zbornik je posvetil v nekatere že lisaste kote našega zdomstva. Predvsem v tem je njegova zasluga. Mogoče je še čas, da bi se kaj podobnega lotili še na drugih področjih, mislimo tu npr. na življenje naših primorskih rojakov pred drugo svetovno vojno. Še so podatki, celo žive priče so še tu, čez desetletja bo pozno.

Oprema Zbornika je primerna, fotografski posnetki oživljajo tekst. Kot avtorja sta navedena arh. Jure Vombergar v opremi in lic. Marijan Schiffrer v usklajanju in ureditvi besedila. Kreditni zadruzi SLOGA gredo naše čestitke.

B. D.

GOSPODARSKI VESTNIK

Slovenske latinskoameriške Trgovske Zbornice

MNOŽIČNI TURIZEM OGROŽA SLOVENSKA JEZERA. Slovenija ima 80 različnih jezer, več kot 40 (z 200 kilometri bregov) jih je primernih za turizem. Na žalost pa ta množica nevzgojenih turistov pušča za seboj prava smetišča...

ENO NAJVEČJIH TOVARN ANTI-BIOTIKOV so odprli v Lendavi. Je to eno največjih podjetij te vrste v Evropi in last tvrdke Lek-Lendava.

BARBARA INTERNATIONAL je zasebno podjetje družine Istenič, ki se je prvo v Sloveniji začelo baviti s proizvodnjo penecih vin po klasični šampanjski metodi. Podjetje, ki ima svoj sedež na Bizeljskem, ima tudi konkurenco. Dobiva čedalje več mednarodnih priznanj. Zadnjega je dobila v Bruslju, na mednarodnem ocenjevanju vin Concours Mondial 1994. Njihovo penecne vino Barbara suho brut 1991 je bilo namreč razglašeno za najboljšo vino iz Slovenije.

V SLOVENIJI JE PREVEČ BANK je izjavil Jean Saint-Lezin, direktor ljubljanske podružnice francoske banke Société Générale. „33 bank, ki sedaj delujejo v Sloveniji, je za to deželo preveč. Mislim, da bi se dalo to število zmanjšati na okoli 10 bank. V Sloveniji je nujno povečevanje ustanovitvenega kapitala bank in njihovo združevanje.“

KLAVRNO STANJE SLOVENSKEGA CESTNEGA OMREŽJA. Za najnujnejša dela so odobrili 54 milijard tolarjev. Pri tem je treba preplastiti 563 kilometrov cest, vozišče utrditi na 261 km, nova preobleka pa je potrebna na 114 kilometrih.

SLOVENSKA PODJETJA V VERONI. Verona slovi tudi kot sejmsko mesto s pestrimi ponudbami na 400.000 kvadratnih metrih površin. Vse leto se vrše sejmi na katerih se tudi slovenska podjetja uspešno predstavljajo. Na sejmu Vinitaly smo na mednarodnem tekmovanju vin prejeli zlato medaljo.

EKOLOŠKE TURISTIČNE KMETIJE. Slovenija je v l. 1994 vstopila v mrežo ekoloških turističnih držav Srednje in Vzhodne Evrope. Zastopalo nas je osem izbranih kmetij, ki jih je zahodnim turistom v posebni brošuri predstavila ekološka organizacija (ECEAT). Gostje so bili brez izjeme presenečeni nad lepotami in gostoljubnostjo Slovenije.

PRAZNIK MOŠTA IN KOSTANJEV. Na prekmurskih gorah v Gerlinčih so tudi letos imeli že 10. praznik mošta in kostanjev. Ocenjevanju mladega vina v čedalje bolj uspelem vinorodnem okolišju, se bodo pridružila še predavanja o negi mošta, razstava o domačih jesenskih dobrotah in družabnost.

450 ZASEBNIH PODJETIJ V OBČINI ŠKOFJA LOKA. V njih je zaposlenih 488 delavcev. Poleg tega je v tej občini več kot tisoč obrtnih delavnic, od tega je 678 samostojnih obrtnikov.

KRAVA REKODERKA. Na domačiji Antona Zidarja v Sušljah pri Ribnici so si sredi decembra predstavniki Biotehniške fakultete in kmetijskega ministrstva ogledali nadpovprečno Zidarjevo kmetijo, saj njegova čreda črno-bele pasme daje kar 125.000 litrov mleka, Počastili so tudi kravo, ki je dala nad stotisoč litrov mleka. Je stara 13 let in prva v Sloveniji.

EKOLOŠKO IN ESTETSKO NARAVNOST IZDELKOV so poudarili na časninarski konferenci podjetja Gorenje. Podjetje proda kar 95 odstotkov gospodinjskih aparatov na tuje. Veliko pozornost posvečajo okolju prijazni tehnologiji. Ekološki naravnosti pa se pridružuje tudi skrb za estetiko, ki se kaže v domritev pa uporabljajo visoke naložbe.

SLOVENSKE DEVIZNE REZERVE so bile 20. septembra rekordne: 2.486 milijard dolarjev.

NOVA SLOVENSKA REVIIJA ZA TAJNICE. Revija vsebuje vse podatke o tem poklicu: o ponosu in zadovoljstvu v službi, zdravstvenem zavarovanju, o pridobivanju izobrazbe. V prvi številki te strokovne revije je objavljen tudi pogovor s tajnico predsednika republike „najvišjem strolovodu slovenske države“ — Marino Dolničar-Filippini.

SLOVENSKA TOVARNA KUHINJ NA ČEŠKEM. Podjetje Gorenje, ki že več kot dve desetletji prodaja v republiko Češko velike gospodinjske aparate, bo v bližini Prage uredilo tovarno kuhinjskih aparatov.

TOVARNA OCVRTEGA KROMPIRČKA. V Krajini je lansko jesen pričelo s prodajo ocvrtilih krompirčkov podjetje, ki ima ime Sločips in ga je ustanovilo kmetijsko gospodarska zadruga Sloga skupno z italijansko firmo Pasticceria Italiana in podjetje Ecomar iz Kopra. V podjetju bodo predelali vsako leto 2000 ton krompirja.

ATOMSKE TOPLICE — PRVE. Po anketi dnevnika „Delo“ so najboljši turistični kraj atomske toplice v Podčetrtku. Ankete se je udeležilo 35.000 bralcev. Po napovedi ravnatelja zdravilišča so konec leta imeli 240.000 prenočitev, od tega 20.000 tujih.

„ŠPORT IN REKREACIJA“, je bil eden najbolj obiskanih ljubljanskih sejmov. Razstavljalo je več kot 250 razstavjalcev, od tega okoli 80 iz tujine. Sejem je obiskalo okoli 80.000 ljudi.

SLOVENSKI LES V RUSIJI. Na meji med Rusijo in Estonijo so odprli enega naj-sodobnejših mejnih prehodov v Rusiji. Gradnja in celotna ureditev mejnega prehoda je dosežek znanja in delo strokovnjaka podjetja Slovenijales. Vrednost posla je bila 12 milijonov dolarjev.

100 MILIJONOV VOZIL je obutih v Savine gume. Podjetje Sava poseduje sodobne stroje za avtomobilske plašče. Izdelovanje poteka po strogih mednarodnih pravilih. Sava ima sedaj že štiri certifikate ISO 9001.

60 SLOVENSKEH PODJETIJ si je v zadnjih letih pridobilo mednarodna priznanja kakovosti ISO 9001. Po vsem svetu je bilo v 75 državah podeljenih okoli 70.000 certifikatov.

Z MANJ NAPORA DO ČISTOČE. Podjetje Bent iz Dragomlja pri Domžalah je izdelal odličen globinski sesalec z najsodobnejšo opremo, ki poleg tega, da temeljito pobere prah, čisti tudi zrak. Je to čudovita „ekološka metla“, ki čisti res na najboljši način.

EKOLOŠKI AVTOBUS V LJUBLJANI z uporabo zemeljskega plina, so predstavili v Ljubljani. Avtobus na to gorivo veliko manj onesnažuje okolje in povroča manj hrupa.

MARIBOR — NAJBOLJ UREJEN KRAJ V SLOVENIJI. V akciji, ki je sestavni del turistične ponudbe, so pod naslovom „Moja dežela, lepa, urejena in čista“ izvedli zanimivo tekmo med 68 kraji, 17 zdravilišč in 20 šolami. Med mesti je zmagal Maribor pred Novim mestom in Kranjem. Tekmovanje je izvedla komisija za varstvo okolja pri Turistični zvezi Slovenije.

KMET — IZUMITELJ. Jože Bider, kmet iz Rečice ob Savinji je v zadnjih dvajsetih letih izboljšal kar 20 kmetijskih strojev. Prejel je nad trideset priznanj, med temi 8 zlatih odličij. Njegov zadnji izum je rezalnik krme (silaze). Zanj je prejel v Gornji Radgoni zlato medaljo, v Nürnbergu bronasto in na „Eureki 94“ v Bruslju zlato odličje.

Cooperativa de Crédito "S.L.O.G.A." Ltda.

(Sociedad Legal Orientadora General del Asociado)

Matrícula I.N.A.C. Nº 5380

Bmé. Mitre 97 - Ramos Mejía - Pdo. de La Matanza - Pcia. de Bs. As.

CONVOCATORIA

De conformidad con lo dispuesto por el art. 31 de los Estatutos Sociales, se convoca a los señores socios a la Asamblea General Ordinaria, que se realizará el día 18 de Marzo de 1995 a las 19 horas en el local de la calle Castelli Nº 28 de la Ciudad de Ramos Mejía, Partido de La Matanza, Provincia de Buenos Aires para tratar el siguiente:

ORDEN DEL DIA

- 1) Designación de dos asambleístas para suscribir el Acta de la Asamblea según el art. 39 de los Estatutos Sociales.
- 2) Elección de la Comisión Escrutadora de tres miembros.
- 3) Consideración de la Memoria, Inventario, Balance General, Estado de Resultados, Anexos 1 y 2, Informe del Síndico y del Auditor, correspondientes al Ejercicio Económico Nº 34 iniciado el 1º de Enero de 1994 y finalizado el 31 de Diciembre de 1994.
- 4) Elección de los miembros del Consejo de Administración, según lo determinado por el art. 48 de los Estatutos Sociales: por dos años: el Presidente, el Prosecretario, el Protesorero, 3 Vocales Titulares y 1 Vocal Suplente.

Ramos Mejía, 24 de Enero de 1995

EL CONSEJO DE ADMINISTRACION

MALI OGLASI

Oddam v najem stanovanje in bungalow za poletje na Katedralu in eno stanovanje v mestu Bariloche. Tel.: 0944-24978 (Bariloche).

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.C.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

ZDRAVNIKI

dr. Marija Avguštin - Špecialistka za očesne bolezni. Ponedeljek, torek in petek od 16. do 20. ure. Roma 3122 - 1. nadstr. 3. - Isidro Casanova (20 m od Rute 3). Tel.: 485-5194

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchietto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ - Capital - Tel.: 831-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredi in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sredi, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4 - za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Poravnajte naročnino!

ARH. JURE VOMBERGAR
Nova telefonska številka:
443-7385

Slovenski srednješolski tečaj "Ravn. Marko Bajuk" sporoča,

da bodo v soboto, 4. marca, ob 9. uri sprejemni izpiti za 1. letnik. Vsebinska izpita: narek - branje - recitacija - pogovor v slovenščini.

V soboto, 11. marca: ob 14. uri seja profesorjev
ob 15. uri popravni izpiti
ob 17. uri vpisovanje
ob 18. uri začetni razgovor s starši
ob 19. uri začetna sv. maša

Pogoj za vpis v 1. letnik: predložitev spričevala o končani slovenski osnovni šoli in potrdilo o vpisu v argentinsko srednjo šolo.

Pogoj za vpis v ostale letnike: predložitev spričevala prejšnjega letnika in počitniška naloga: Kaj so mi povedali moji domači o odhodu iz Slovenije pred 50. leti (vsaj 2 lista). Dijaki II. in III. letnika pa morajo predložiti tudi potrdilo o vpisu v argentinsko srednjo šolo. Opozorjamo starše in dijake, da se dijak, ki na dan vpisovanja ne bo izpolnil vseh navedenih pogojev za vpis, ne bo mogel vpisati v tečaj.

Vpisnina: \$ 10, drugi otrok plača \$ 5, tretji pa je vpisnine oproščen.

Tombola na Pristavi

Rep. de Eslovenia 1851 - Castelar

5. marca ob 16. uri

nad 400 praktičnih dobitkov, med njimi:

1. Televizija 20" oz. "Videograbador" - 2. Hladilnik 15"
3. Avtomatični pralni stroj

Za hladno pijačo, lepo vreme, itd. poskrbljeno!

VABI ODBOR!

Sreča je v SLOGI doma!

Potovanje v Slovenijo je zadel drug član, ne vi!
A ne obupajte!

Vsake tri mesece bomo žrebali med upravičenci

ENOTEDENSKO BIVANJE ZA DVE OSEBI
v Hanželičevem domu: San Esteban - Córdoba

Prvo žrebanje bo v torek, 4. aprila 1995

Pogoji so:

Naložba \$ 200 v navadni hranilni vlogi - Karta Sloga

Za konec leta 1995 pa bomo žrebali
DVE LETALSKI VOZOVNICI BUE-LJU-BUE
med tistimi člani, ki se bodo pridružili
novi uslugi SLOGE:

KARTA SLOGA — MULTIRED
Sloga da več! - V Slogi je moč!

TEČAJ SLOVENŠČINE
ZA ŠPANSKO
GOVOREČE OTROKE

Pouk vsako soboto
od 9.30 do 12.30
v Slovenski hiši.
Začetek: 18. marca

Iščem
prodajalko za butik

Oglasiti se na

Hipólito Yrigoyen 2684, San Justo,
od 9—11.30 in 10.30—20.

Lepo sobo v Ljubljani
oddam v najem
za krajši čas

Vili Vetrin
tel. 658-0154

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 60; obmejne države Argentine 90
USA dol.; ostale države v obeh Amerikah
100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Av-
stralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno
pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

**REŠITEV VELIKE
KRIŽANKE**

Vodoravno: 1. Okno. 5. Solo. 9. Obala. 14. Dne. 17. Bled. 18. Ovsen. 19. Kipar. 20. Orel. 21. Reka. 22. Pietá. 23. Ozira. 24. Doba. 25. Ono. 26. Sotla. 27. Eros. 28. Bombon. 30. Kočevje. 32. Led. 34. Vime. 35. Tank. 36. Edin. 37. Odjavita. 41. Motijo. 44. Ocet. 45. Igram. 46. Zet. 47. Olika. 48. IV. 49. Stre. 50. Ljubo. 52. Čita. 53. Omet. 54. Dlan. 55. Ujamem. 56. Eva. 57. Ivan. 58. Slike. 59. Pet. 60. Nanizam. 62. Stena. 63. Ponatis. 67. Mol. 68. Zmota. 69. Vera. 70. Ara. 71. Tvorba. 74. Lepo. 75. Goni. 76. Kmet. 77. Reber. 78. Žale. 80. Da. 81. Hrana. 82. Ute. 83. Agata. 85. Nema. 87. Oviran. 88. Poražen. 90. Kolo. 91. Svat. 92. Mene. 93. Kotel. 94. Telečji. 98. Pripne. 101. Srna. 102. Imena. 104. Rom. 105. Riga. 106. Romaj. 108. Otočje. 109. Rese. 110. Obok. 111. Aleja. 112. Sedem. 113. Ovit. 114. Dar. 115. Letak. 116. Evam. 117. Čopi.

Navpično: 1. Obrok. 2. Kleno. 3. Nekoč. 4. Oda. 5. Svitek. 6. Osel. 7. Letalec. 8. Ona. 9. Okoren. 10. Bizon. 11. Apis. 12. Lar. 13. Arabija. 14. Drob. 15. Nebo. 16. Elan. 18. Opojno. 20. Odmev. 26. Svaja. 27. Edit. 29. Omamljena. 3. Etika. 33. Eden. 34. Vdre. 37. Ogrne. 38. Izum. 39. Tebe. 40. Atom. 41. Močen. 42. Oliva. 43. Titan. 44. Oven. 45. Itaka. 48. Imam. 49. Slina. 51. Jata. 53. Ovala. 54. Dleto. 55. Upori. 57. Izobražen. 58. Stope. 61. Ikre. 62. Smela. 63. Pena. 64. Tamar. 65. Irena. 66. Satan. 68. Zlato. 69. Voda. 71. Trup. 72. Veto. 73. Ober. 76. Krite. 78. Žane. 79. Tele. 81. Hvala. 84. General. 85. Nota. 86. Molitev. 87. Ovenem. 89. Ampak. 90. Konjak. 91. Stečem. 93. Kraja. 95. Črevo. 96. Josip. 97. Imeti. 98. Prod. 99. Riba. 100. Igor. 101. Snet. 103. Moda. 107. Ole. 108. Ose. 109. Roč.